

[Erling Olsen.]

ser. Det bliver populært sagt nemmere at tvinge dem til at gå frivilligt med, dvs. til at sætte samfundsøkonomiske hensyn over privatøkonomiske, og til at efterleve de indgåede aftaler.

I flere vesteuropæiske lande, bl. a. i Norge, som vi kan se det af dagens Berlingske Tidende, har man gode erfaringer på dette område.

Lad mig dernæst nævne en lille teknisk, men betydningsfuld ting. En af grundene til, at det en gang imellem har været svært at holde udlånsloftet, er den svingende udnyttelse af de bevilgede kreditter i banker og sparekasser. Når en kunde får bevilget en kredit, trækker han sjældent det fulde beløb med det samme; han holder en margen til brug i kritiske situationer. Når så kreditten i samfundet i almindelighed strammes, begynder han at trække lidt hårdere på den kredit, han har ret til, og når mange kunder gør det, så ryger de samlede udlån i pengeinstitutterne hurtigt over lofterne, ikke fordi man har været særlig flot med nye kreditter, men fordi de gamle udnyttes kraftigere. Dette søger lovforslaget at imødegå ved at muliggøre nogle bestemmelser om, at de nye udlån skal begrænses særlig kraftigt, når de gamle kreditter udnyttes mere, end de plejer. De nærmere detaljer må vi se på under udvalgsbehandlingen; der kan nemt vise sig nogle problemer her.

Som noget temmelig afgørende finder mit parti bestemmelsen om regulering af kreditten til bestemte formål. Vi tænker både på mulighederne for at fastsætte almindelige retningslinjer for udlånenes fordeling på formål og for anvendelsen af forskellige kassebindingsregler eller deponeringsordninger for forskellige typer af udlån. Selv om der også i denne forbindelse er forskellige mangler knyttet til ordningerne, kan de kun trække i retning af at begrænse lånene til privat forbrug i videste forstand til gavn for de lån, som skal skaffe også bedre, sikrere, sundere og mere givende arbejdspladser.

Endelig finder vi det meget væsentligt, at loven er udformet som en bemyndigelse til økonomiministeren. Derved fastslås det, at selv om reguleringen administreres af Nationalbanken, hviler det politiske ansvar for denne betydningsfulde del af pengepolitik-

ken helt og fuldt på regeringen, og sådan bør det være i et folkestyret samfund.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets hurtige og villige behandling.

Stetter: Regeringens beskedne flertal vil tilsyneladende i løbet af denne uge forsøge at presse folketinget til at tage endelig stilling til det foreliggende lovforslag, som er politisk og ikke sagligt begrundet, og som har asociale og inkonsekvente virkninger. Et forslag af en sådan karakter og med et sådant indhold burde sendes i udvalg og hvile dér, indtil vi havde konstateret, om der kunne opnås frivillige aftaler mellem parterne.

Lovforslagets erklærede målsætning er at gennemføre en stramning af kreditpolitikken. Tror regeringen og dens økonomiske ministre da virkelig, at det er den af Nationalbanken førte kreditpolitik, som er årsagen til landets økonomiske vanskeligheder? Selvfølgelig tror de ikke det. Vi har det kæmpeproblem, at vi som det eneste land i verden har et realkreditsystem, som automatisk giver enhver ret til at opnå endog meget store lån i fast ejendom. Vi styr årlig for milliarder og atter milliarder kroner obligationer ud på markedet vel vidende, at disse kolossale mængder af obligationer ikke kan placeres. Dette specielle danske fænomen har en stor del af skylden for, at kreditpolitikken ikke er tilpasset og ikke kan tilpasses den målsætning, som forfølges i den økonomiske politik. Dette kan ikke bebrejdes Nationalbanken eller pengeinstitutterne; obligationsmarkedet reguleres efter særlig lov.

Vi har i den konservative gruppe noteret os de gennemførte begrænsninger i boligbyggeriet og vurderer disse som en nødvendig foranstaltning.

Men hvad er det så, der videre er galt med dansk økonomi? Det er galt med finanspolitikken, som først og fremmest skal bidrage til den samfundsøkonomiske balance. De offentlige udgifter er steget ud over alle rimelige grænser, regeringen og flertallet har vedtaget offentlige udgifter, som ikke kan undgå at skabe øget forbrug. Der kan nævnes mange eksempler på love og bestemmelser, som øger likviditeten i